ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 3.7.2026 г.
COM(2026) 358 final

2026/0192 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно набелязването на европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес съгласно Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за европейската отбранителна промишленост и на рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставки на отбранителни продукти („Регламент за ПЕОП“) предвижда в член 35 възможност за набелязване на европейските проекти в областта на отбраната от общ интерес („ЕПОООИ“).

Европейските проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПОООИ) се състоят от съвместни промишлени проекти, насочени към засилване на конкурентоспособността на ЕОТИБ в целия Съюз, и допринасят за развитието на военните способности на държавите членки, които са от критично значение за интересите на Съюза в областта на сигурността и отбраната, включително способностите, осигуряващи достъп до всички оперативни области.

Съгласно член 35, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2025/2643 Съветът, като действа по предложение на Комисията, може да приема актове за изпълнение за набелязване на ЕПОООИ. Настоящото предложение отговаря на това изискване, като в него се определя първи набор от проекти, които са съобразени с условията, предвидени в Регламента за ПЕОП, и съответно могат да бъдат набелязани като ЕПОООИ.

Списъкът с проекти по настоящото предложение се основава на оценка, извършена от Комисията с подкрепата на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховният представител“), както и на Европейската агенция по отбрана (EDA), относно съответствието на предложените от държавите членки проекти съгласно член 35, параграф 4, с критериите, определени в Регламента за ПЕОП. Счита се, че проектите, предложени за набелязване като ЕПОООИ, допринасят съществено за повишаване на отбранителната готовност на Съюза, като насърчават съвместното разработване и възлагане на обществени поръчки, подпомагат разширяването на промишлените капацитети, където е необходимо, и подобряват оперативната съвместимост и стандартизацията в участващите държави членки.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание за предложението за решение за изпълнение на Съвета е член 35, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2025/2643. Тази разпоредба предоставя правомощия на Съвета, като действа по предложение на Комисията, да приема актове за изпълнение за набелязване на европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес.

• Субсидиарност

Предложението засяга област на споделена компетентност, по-конкретно промишленото измерение на отбранителната готовност на Съюза. Целите, преследвани с предложението, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, действащи самостоятелно.

Съгласно член 35 от Регламент (ЕС) 2025/2643, набелязването на ЕПОООИ изисква оценка на проектите на равнище Съюз спрямо общите критерии, заложени в Регламента за ПЕОП, и общоприето заключение, че проектите служат на общ европейски интерес. Действията на равнище Съюз са необходими, за да се гарантират съгласуваност, прозрачност и равно третиране при определянето на тези проекти, както и за да се осигури обща рамка за проектите, чиято целесъобразност и резултати са по своята същност транснационални.

- **Пропорционалност**

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност, заложен в член 5 от Договора за Европейския съюз. То се ограничава до необходимото за прилагането на член 35, параграф 3 от Регламента за ПЕОП.

Предложеното решение за изпълнение на Съвета не създава задължения извън необходимите за набелязването на ЕПОООИ съгласно правната рамка, установена с основния акт.

3. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Финансирането на ЕПОООИ може да бъде осигурено от бюджетните средства, предвидени за тази цел в работната програма, приета съгласно член 21 от Регламента за ПЕОП. Настоящото решение не засяга евентуални последващи решения за отпускане на финансиране от Съюза.

След като се установи кои държави членки (и потенциални бъдещи структури за европейска програма за въоръжаване) ще участват в ЕПОООИ, те ще имат право на финансиране и ще получават такова съгласно член 35 от Регламента за ПЕОП в съответствие със специално предвидена процедура.

4. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Процедурни стъпки за набелязване на европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПОООИ)**

1) На 16 февруари 2026 г. Комисията отправи покана за заявяване на интерес, целяща да се проведе всеобхватно консултиране с държавите — членки на ЕС, относно набелязването на възможни европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПОООИ) съгласно член 35 от Регламент (ЕС) 2025/2643. До крайния срок 29 май 2026 г. държавите членки представиха девет предложения за проекти за възможни ЕПОООИ.

2) Комисията отправи покана към върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховният представител“) чрез Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), включително Военния секретариат на ЕС (ВСЕС), както и Европейската агенция по отбрана (EDA), да предоставят своя експертен опит с оглед осигуряване на съгласуваност с приоритетите и целите, посочени в член 35, параграф 2, букви б), в) и г), и да допълнят предоставената от държавите членки информация относно предложенията за проекти.

3) Комисията се увери, че всички държави членки и асоциирани държави, както и Украйна, когато това е приложимо, са били информирани за стартирането на даден проект и им е била предоставена възможност да участват.

4) Комисията, като взе предвид и информацията, предоставена от ЕСВД, включително от ВСЕС и EDA, провери съответствието на предложенията за проекти и наличието на възможни ЕПООИ по поканата за заявяване на интерес съгласно с критериите, определени в член 35, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/2643.

- **Подробно обяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Член 1 от предложението на Комисията за решение за изпълнение на Съвета представлява оперативната разпоредба, която указва, че проектите, изброени в приложението, следва да бъдат набелязани като първите европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПООИ) съгласно член 35 от Регламент (ЕС) 2025/2643.

Приложението към решението съдържа списък на петте проекта, които следва да бъдат набелязани като ЕПООИ, и посочва за всеки от тях основните цели и характеристики, участващите държави и прогнозния общ финансов размер, съгласно изискванията на член 35, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2025/2643.

Освен това, в съответствие с член 35, параграф 14, Комисията има възможност, когато е целесъобразно, да участва в проектите, а участващите държави членки могат да вземат решение да включат върховния представител и EDA като наблюдатели в даден ЕПООИ. Съответно за повече прозрачност и за да се осигури яснота относно рамката на всеки набелязан ЕПООИ, в приложението се посочва предложеното участие на Комисията и включването на върховния представител и EDA като наблюдатели.

- **Подробно обяснение относно проверката на съответствието на предложенията за ЕПООИ с критериите, определени в член 35, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/2643**

След процеса на проверка, в съответствие с член 35, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 2025/2643, Комисията предлага на този етап да набележи пет от деветте подадени предложения като ЕПООИ, а именно: Европейска решимост за дроновете и противодействието на дронове (DECODER): Интегрирана защита на морските пространства и морското дъно (IMSD); SPACE; Европейска федеративна интегрирана противовъздушна и противоракетна отбрана, включваща ранно предупреждение (EU-FIAMD) и инициатива „Бдителност по източния фланг“ (БИФ).

Комисията прецени, че по отношение на яснотата на целите им и степента на зрялост петте предложения напълно отговарят на критериите, определени в член 35, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/2643. По-конкретно, те имат потенциала да укрепят значително конкурентоспособността, ефективността и иновационния капацитет на ЕОТИБ, да допринесат за развитието на военните способности на държавите членки, да вземат предвид сътрудничеството в рамките на инициативите и проектите по линия на ПСС и на EDA, както и съответните дейности на НАТО, като едновременно те са приобщаващи, носят ползи за по-широка част от Съюза и притежават значителен мащаб и обхват. Смята се, че потенциалните ползи надвишават свързаните с проектите разходи.

Комисията смята, че когато това е целесъобразно и в съответствие с Регламент (ЕС) 2025/2643, изпълнението на набелязаните ЕПОООИ следва да улесни сътрудничеството с Украйна и да спомогне за прилагането на натрупания до момента опит.

Европейска решимост за дроновете и противодействието на дронове (DECODER)

Предложението разглежда укрепването на конкурентоспособността и иновационния капацитет на ЕОТИБ в дългосрочна перспектива, подкрепя пазарната интеграция, намаляването на стратегическите зависимости и подобряването на оперативната съвместимост. То показва важния принос на проекта за военните способности от критично значение за интересите на Съюза в областта на сигурността и отбраната, както към гражданско-военното сътрудничество и технологиите с двойна употреба. Предложението взема предвид инициативите по линия на ПСС и EDA, както и съответните дейности на НАТО.

То представя солидни и добре обосновани аргументи, че ще бъде от полза на по-широка част от Съюза и в него участват 26 държави членки, както и други държави. Предложението е очевидно със значителен обхват, който покрива както техническата сложност, така и разнообразието от оперативни и промишлени дейности, а освен това представя дългосрочни стратегически амбиции и има съществен прогнозен общ финансов размер.

Интегрирана защита на морските пространства и морското дъно (IMSD)

Предложението цели укрепване на конкурентоспособността и иновационния капацитет на ЕОТИБ и се очаква да допринесе за разширяване на трансграничното сътрудничество, намаляване на фрагментацията в рамките на силно разпокъсания европейски пазар на морска отбрана и генериране на положителни вторични ефекти за гражданския сектор. Проектът ще обхване и сътрудничеството с гражданските органи, като реализира водещата мярка на Европейския пакт за океана в областта на морската ситуационна осведоменост. Той допринася за осигуряването на способности, които са от решаващо значение за интересите на Съюза в областта на сигурността и отбраната, като подпомага морската ситуационна осведоменост, защитата на критична подводна инфраструктура, оперативно съвместимите военноморски архитектури и способностите за водене на война под водата и на морското дъно.

Проектът се основава на няколко текущи инициативи по линия на ПСС и EDA и взема предвид съответните дейности на НАТО. В него участват голям брой държави (17), а ползите от него са за по-широка част от ЕС. Проектът е значителен по обхват, а прогнозният общ финансов размер е съществен.

SPACE

Предложението е насочено към укрепване на конкурентоспособността и иновационния потенциал на ЕОТИБ. То подкрепя превръщането на зрелите научноизследователски и развойни дейности в суверенни оперативни способности, които нито една държава членка не може да разработи самостоятелно, а също така разширява трансграничните партньорства, създава нови пазарни възможности и цели намаляване на структурната зависимост в космическата област. Проектът е изключително важен от военна и оперативна гледна точка и представлява пряк и структурен принос към противоракетния щит на ЕС.

Взети са предвид проектите по линия на ПСС, които имат отношение, и се цели укрепване на способностите и оперативната съвместимост на държавите членки в хармония с дейностите на НАТО. В проекта участват голям брой държави (16). Той е значителен по обхват, прогнозният общ финансов размер е съществен, а ползите от

проекта обхващат голяма част от Европа благодарение на покриването на цялата територия на Съюза, което е присъщо за базираните в космоса способности.

Европейска федеративна интегрирана противовъздушна и противоракетна отбрана, включваща ранно предупреждение

(EU-FIAMD)

Предложението е насочено към укрепване на конкурентоспособността и иновационния капацитет на ЕОТИБ и подкрепя създаването и разширяването на сътрудничеството сред европейската промишленост. Проектът ще допринесе за създаването на федеративна система от системи, която ще осигури на държавите членки военни способности от жизненоважно значение, а именно колективна и интегрирана противовъздушна и противоракетна отбрана (IAMD). Той взема предвид инициативите по линия на ПСС и EDA, както и съответните дейности на НАТО.

В проекта участват голям брой държави (16). Той допринася пряко за укрепването на колективната устойчивост на ЕС чрез усъвършенствана IAMD, подобрена защита на критична инфраструктура, засилена оперативна координация на въоръжените сили и укрепване на промишления капацитет в критични сектори, свързани с противовъздушната и противоракетната отбрана. Проектът е значителен по обхват, а прогнозният общ финансов размер е съществен.

Инициатива „Бдителност по източния фланг“ (БИФ)

Предложението е насочено към укрепване на конкурентоспособността и иновационния капацитет на ЕОТИБ, пазарната интеграция, интеграцията на малките и средните предприятия (МСП) и дружествата със средна пазарна капитализация чрез диверсификация на веригата на доставки, както и към намаляване на стратегическите зависимости. Проектът третира някои области на способности, които са от критично значение, като сухопътните бойни действия, C4ISTAR (командване, контрол, комуникации, компютри, тактическо разузнаване, наблюдение, засичане на цели и разузнаване), противовъздушната и противоракетна отбрана, дроновете и противодействието на дронове, както и военната мобилност. Той взема предвид инициативите по линия на ПСС и EDA, използва за основа съответните дейности на НАТО и допринася за изпълнението им.

В проекта участват голям брой държави (15). Предложението е структурирано като инициатива за развитие на способности в множество области и макар географски да се отнася за източната граница на ЕС, то е от полза за всички държави членки в борбата срещу конкретни заплахи за сигурността и позволява разширяване на географския му обхват. Проектът е значителен по обхват, прогнозният общ финансов размер е съществен и неговите цели са дългосрочни.

За разлика от това четири други предложения, а именно „Европейски роботизирани бойни единици за сухопътни операции“ (ERCUL), „Артилерийски системи“ (ARTISYS), „Платформени системи за операции в множество области“ (ARCADIA) и „Европейско пространство на данни в областта на отбраната за ИИ“ (EDDS), макар и от значение за укрепването на отбранителната готовност на ЕС, бяха счетени за все още неотговарящи напълно на всички критерии по член 35, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/2643 поради недостатъчно ясно описаните цели, както и поради цялостното им ниво на зрялост, включително по отношение на амбицията им да спомогнат за постигането на общата цел за изграждане на отбранителна готовност като обединят най-различните значими промишлени участници и технически решения. Ако бъдат доразработени, тези предложения притежават стабилен потенциал да бъдат набелязани

като ЕПОООИ при последваща покана за заявяване на интерес. В тази връзка те могат да получат финансиране по ПЕОП за подкрепа на тяхното доразработване.

2026/0192 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно набелязването на европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес съгласно Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2025 г. за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост и рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставка на отбранителни продукти („Регламент за ПЕОП“)[1], и по-специално член 35, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

1) На 16 февруари 2026 г. Комисията отправи покана за заявяване на интерес с цел провеждане на консултации с държавите членки относно набелязването на възможни европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес, в съответствие с член 35 от Регламент (ЕС) 2025/2643. До крайния срок 29 май 2026 г. държавите членки представиха девет предложения за проекти за възможни ЕПОООИ.

2) В съответствие с член 35, параграф 5, буква б) от Регламента за ПЕОП Комисията прикани върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (наричан по-нататък „върховния представител“) чрез Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), както и Европейската агенция по отбрана (EDA), да предоставят своя експертен опит с оглед осигуряване на съгласуваност с приоритетите и целите, посочени в член 35, параграф 2, букви б), в) и г) от същия регламент, и да допълнят информацията, предоставена от държавите членки относно предложенията за проекти.

3) Комисията се увери, че всички държави членки и асоциирани държави, както и Украйна, когато това е приложимо, са били информирани за стартирането на даден проект и им е била предоставена възможност да участват.

4) Комисията, като взе предвид информацията, предоставена от ЕСВД и EDA, провери съответствието на предложенията за проекти и наличието на възможни ЕПОООИ по поканата за заявяване на интерес съгласно с критериите, определени в член 35, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/2643, и предложи пет предложения да бъдат набелязани като ЕПОООИ.

[1] ОВ L 2025/2643, 29.12.2025 г.

5) Набелязаните ЕПООИ отговарят на критериите по член 35, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2025/2643. По-конкретно, те имат потенциала да укрепят значително конкурентоспособността, ефективността и иновационния капацитет на европейската отбранителна технологична и индустриална база (ЕОТИБ), да допринесат за развитието на военните способности на държавите членки, да вземат предвид сътрудничеството в рамките на инициативите и проектите по линия на постоянното структурирано сътрудничество (ПСС) и на EDA, както и съответните дейности на Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), като едновременно с това те са приобщаващи, носят ползи за по-широка част от Съюза и притежават значителен мащаб и обхват, а потенциалните ползи от тях надвишават разходите.

6) По отношение на всеки предложен за набелязване ЕПООИ критерият за значимост е изпълнен и следователно, в съответствие с член 35, параграф 14 от Регламент (ЕС) 2025/2643, Комисията следва да участва във всички ЕПООИ, предложени за набелязване. Върховният представител и EDA следва да бъдат привлечени като наблюдатели във всичките пет предложени за набелязване ЕПООИ.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Проектите, изброени в приложението, се набелязват като европейски проекти в областта на отбраната от общ интерес (ЕПООИ).

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател